

Uchwała Komisji habilitacyjnej z dnia 22 listopada 2022
powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauk o sztuce
wszczętym na wniosek dr. Andrzeja Laskowskiego

§1

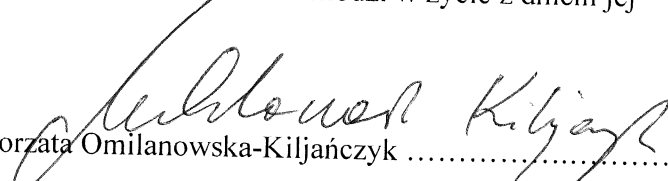
Komisja habilitacyjna, powołana przez Radę Dyscypliny Nauk o Sztuce Uniwersytetu Jagiellońskiego, uchwałą nr 1211/3/IV/2022 z dnia 29 kwietnia 2022 roku, działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478), po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, a także odbyciu kolokwium habilitacyjnego, stwierdza, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe Habilitanta stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny nauk o sztuce i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr. Andrzejowi Laskowskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauk o sztuce, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.

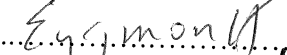
UZASADNIENIE

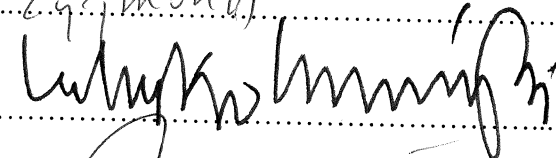
Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały zawierający uzasadnienie stanowi jej integralną część.

§2

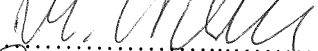
Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodnicząca prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska-Kiljańczyk

Recenzent dr hab. prof. UW. Rafał Eysymontt

Recenzent prof. dr hab. Lechosław Lameński

Rezenzent prof. dr hab. Jakub Pokora

Członek Komisji prof. dr hab. Marek Walczak

Sekretarz Komisji prof. dr hab. Piotr Krasny

**Uzasadnienie do uchwały Komisji habilitacyjnej z dnia 22 listopada 2022
powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauk o sztuce
wszczętym na wniosek dr. Andrzeja Laskowskiego**

Komisja habilitacyjna po zapoznaniu się z dorobkiem dr. Andrzeja Laskowskiego uznała, że całkowicie wypełnił wymogi ustawowe do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Dr Laskowski stopień doktora z historii sztuki uzyskał na podstawie rozprawy pt. *Między Krakowem a Lwowem. Architektura i rozwój przestrzenny Jasła w okresie autonomii galicyjskiej*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Jacka Purchli, obronionej w roku 2005 na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Specjalizuje się w historii sztuki XIX i XX wieku (zwłaszcza architektury i urbanistyki oraz witrażu), a także w dziejach i teorii konserwacji zabytków. Pracuje na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie i w oddziale terenowym Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Krakowie.

Jako swoje główne osiągnięcie naukowe wskazał opublikowaną w 2020 roku książkę *Budując system. Ochrona zabytków sakralnych w diecezji tarnowskiej na przełomie XIX i XX wieku*. Książka przedstawia okoliczności utworzenia w tej diecezji pierwocin nadzoru konserwatorskiego i Muzeum Diecezjalnego, a także roli tej drugiej instytucji w kształceniu alumnów seminarium diecezjalnego w zakresie historii sztuki. Wprawdzie recenzje w stosunku do rozprawy były miejscami krytyczne, a ich autorzy podnosili wiele kwestii polemicznych, ale ich ocena końcowa rozprawy była we wszystkich recenzjach pozytywna.

Najwięcej takich zastrzeżeń zgłosił prof. Rafał Eysymontt stwierdzając, że rozprawa dr. Laskowskiego jest bardziej poświęcona dziejom instytucji kościelnych, niż ich działaniom na polu ochrony i konserwacji zabytków. Zarzucił Autorowi brak krytycyzmu wobec działań duchownych, wynikającego z w znacznym stopniu z postawionej a priori tezy o „modelowym” charakterze kościelnego systemu konserwatorskiego w diecezji tarnowskiej. Prof. Eysomontt stwierdził wręcz, że trudno przyjąć tezę Habilitanta o istnieniu takiego systemu, skoro wszystkie działania były podporządkowane autorytarnym decyzjom biskupów i ich emisariuszy, a także niemal nie uwzględniały konsultacji ze świeckimi specjalistami i

dopuszczenia „partycypacji społecznej”. Recenzent przyznał jednak, że „książka [dr. Laskowskiego] zbudowana jest na solidnej podstawie źródłowej, oparta jest na znajomości lokalnej prasy i dobrej orientacji w dziedzinie zagadnień społecznych i politycznych analizowanego obszaru”, dzięki czemu wnosi wiele nowych informacji, ważnych dla badań nad dziejami konserwacji zabytków w Polsce. Prof. Eysymontt docenił też pozytywnie dorobek naukowy i popularyzatorski Habilitanta i jego działalność dydaktyczną, opowiadając się za nadaniem dr. Laskowskiemu stopnia doktora habilitowanego.

Zdaniem prof. Lechosława Lameńskiego dorobek dr. Laskowskiego po habilitacji jest obszerny, oparty na bardzo wnikliwych badaniach źródłowych i rzetelnej dojrzałej interpretacji zaczerpniętych z nich wiadomości. Takie zalety decydują też o wysokiej ocenie książki *Budując system...* Prof. Lameński docenił, że Habilitant podjął w niej problematykę roli Kościoła katolickiego w kształtowaniu kompleksowej ochrony zabytków na ziemiach polskich, pomijaną dotąd niemal zupełnie przez innych badaczy. Dzięki starannej i bardzo rzetelnej kwerendzie dr. Laskowski wypracował „właściwą ocenę całego szeregu zjawisk w zakresie ochrony zabytków”, która ma istotne znaczenie dla badań nad tym zagadnieniem nie tylko na terenie diecezji tarnowskiej, ale także w całej Galicji oraz zaborze pruskim i austriackim około roku 1900. Prof. Lameński uznał też, że dużym osiągnięciem Habilitanta było wydobywanie z zapomnienia wielu osób o znacznych zasługach dla ochrony i popularyzacji zabytków. *Budując system...* cechuje się – zdaniem tego Recenzenta – wysoką jakością merytoryczną, przemyślaną kompozycją i szeroką humanistyczną perspektywą postrzegania dziejów opieki nad dziedzictwem kulturowym.

Zdaniem prof. Ryszarda Mączyńskiego dorobek badawczy dr. Andrzeja Laskowskiego „jest imponujący” zarówno pod względem liczby publikacji, jak i ich wartości merytorycznej. „Autor ten podejmował rozmaite wezwania i tworzył zróżnicowane teksty, stosując w nim różne formy wypowiedzi, świadczące „o wszechstronnym opanowaniu warsztatu badacza”. Prof. Mączyński uznał temat, podjęty w *Budując system...*, za „bardzo pożyteczny zarówno z punktu widzenia historii sztuki, jak też ochrony dóbr kultury”. „Na uwagę zasługuje – jego zdaniem – zgromadzenie bardzo obszernych materiałów, ich selekcja, analiza i uporządkowanie w postaci jasnego, przemyślanego i uporządkowanego wykładu”. Dzięki temu *Budując system...* jest jednym z najważniejszych opracowań, poświęconych organizacji ochrony zabytków na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku. „Natomiast pewien niedosyt pozostawia jej rozdział ostatni, porównawczy”, w którym – zdaniem prof. Mączyńskiego – system ochrony zabytków w diecezji tarnowskiej powinien być znacznie obszerniej skonfrontowany z podobnymi działaniami przynajmniej w diecezji krakowskiej i

przemyskiej”. Stwierdził jednak, że zastrzeżenie to nie umniejsza wartości recenzowanej książki, którą należy uznać za bardzo znaczące osiągnięcie badawcze.

Prof. Jakub Pokora stwierdził, że „bibliografia prac naukowych p. Laskowskiego jest nader obfita”, a także „niemałe są jego osiągnięcia [...] w zakresie popularyzacji nauki”. Recenzent ocenił wysoko wartość merytoryczną prac Habilitanta, a zwłaszcza książki *budując system...* Orzekł, że „nie ulega wątpliwości, że mamy do czynienia z publikacją bardzo wartościową, tak pod względem wyboru tematu, jak i sposobu jego prezentowania. Praca dotyczy problematyki niezwykle istotnej dla ochrony zabytków w Rzeczypospolitej [...] Wydawać by się mogło, że mankamentem rozprawy są zbyt wąskie ramy czasowe, obejmujące niewiele ponad ćwierć wieku, lata 1886-1914. Jednakowoż to cezura uzasadniona, bo wnosi nader istotny, ba, wręcz wzorcowy wkład w ochronę zabytków sakralnych w Polsce.

Członek Komisji prof. Marek Walczak stwierdził w swojej opinii, że książka *Budując system* [...] powstała w oparciu i solidną kwerendę źródłową i stanowi cenne opracowanie monograficzne bardzo ważnego zagadnienia początków opieki nad zabytkami sztuki sakralnej w zaborze austriackim. To niewątpliwie pozycja bardzo ważna dla wszystkich zajmujących się ochroną dóbr kultury w Polsce. Pewien niedosyt budzi brak europejskiego „tła” i pogłębionej refleksji metodologicznej, przy nadmiernym eksponowaniu wiadomości historycznych, mechanicznie powtórzonych za wcześniejszą literaturą”. Mimo tych zastrzeżeń praca zasługuje wszakże na jednoznaczną wysoką ocenę.

Przewodnicząca Komisji prof. Małgorzata Omilanowska-Kiljańczyk orzekła, że „dr Andrzej Laskowski legitymuje się obfitym dorobkiem naukowym i choć badania swoje skupia na jednym regionie to nie ogranicza się do jednej epoki czy jednego rodzaju sztuki. W swej działalności naukowej wykazał się pasją, zaangażowaniem, solidnością, dociekliwością i umiejętnościami pracy w oparciu o szeroką bazę źródłową. Z recenzji jednoznacznie wynika, że posiadał umiejętności, wiedzę i kompetencje oczekiwane od doktorów habilitowanych, a jego osiągnięcia naukowe stanowią znaczny wkład w rozwój nauk o sztuce”.

Wszyscy członkowie Komisji docenili obszerność i różnorodność pozostałego dorobku naukowego Habilitanta. Zgodzili się, że dorobek ten zasługuje na pozytywną ocenę. Dr Laskowski ma na swoim koncie wiele publikacji – 3 książki, 25 rozdziałów w zbiorowych publikacjach naukowych 33 artykuły w czasopismach i kilka recenzji – poświęconych różnych dyscyplinom sztuki i dziejom konserwacji zabytków. Reprezentuje szerokie spektrum zainteresowań i dobry warsztat badawczy. Jest aktywny jako organizator sesji naukowych i redaktor naukowy tomów zespołowych, których ma na swoim koncie aż 5. Podkreślić należy także udział Habilitanta w dwóch grantach KBN na badania architektury i urbanistyki Galicji

w XIX wieku, który zaowocował m.in. opublikowaniem przez niego słownika biograficznego uczestników rynku budowlanego w Jaśle.

Komisja po zapoznaniu się z recenzjami uznała, że dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzacyjny Habilitanta należy także ocenić bardzo pozytywnie. Habilitant pracując na Uniwersytecie Papieskim im. Jana Pawła II i na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie opracował i prowadzi wiele cykli wykładów z zakresu historii architektury i urbanistyki, ochrony zabytków i zarządzania dziedzictwem kulturowym. Prowadził też proseminaria i seminaria licencjackie. Był także bardzo zaangażowany w popularyzację dziedzictwa artystycznego, angażując się w merytoryczne przygotowanie kilku edycji Małopolskich Dni Dziedzictwa, organizując Stowarzyszenie Miłośników Witraży „Ars Vitrea Polona” oraz wygłaszając publiczne prelekcje w różnych instytucjach kultury i występując w mediach

Recenzenci zauważyli pewne niedociągnięcia w dorobku naukowym Habilitanta, a zwłaszcza słabe umiędzynarodowienie jego badań – udział w zaledwie kilku międzynarodowych konferencjach i kilku publikacji w językach obcych – niemniej ocenili, że aktywność tę można uznać za wystarczającą. Niektórzy spośród nich dostrzegli też mankamenty w rozprawie habilitacyjnej, przede wszystkim w przesadnym rozbudowaniu tła historycznego, braku krytycyzmu wobec niektórych działań instytucji kościelnych i niepełnym zarysowaniu inspiracji i kontekstu działań konserwatorskich podejmowanych w diecezji tarnowskiej. W podsumowującej dyskusji uznali jednak, że te usterki nie mogą zmienić pozytywnej oceny generalnej całej rozprawy.

Wątpliwości recenzentów dotyczące rozprawy stały się przedmiotem wymiany poglądów z Habilitantem podczas kolokwium. Ożywiona i wnikliwa dyskusja pozwoliła na wyjaśnienie wielu kwestii, choć w niektórych sprawach dyskutanci pozostali przy swoich zdaniach, co odzwierciedla protokół. Habilitant podczas kolokwium habilitacyjnego wyjaśnił intencje, które nim kierowały i powody, dla których dokonywał takich a nie innych wyborów, co członkowie Komisji uznali za wystarczające.

W dyskusji po kolokwium członkowie komisji zwrócili uwagę na walory rozprawy jakimi było: podjęcie problematyki zaniedbywanej dotąd w polskich badaniach nad dziejami ochrony zabytków, przeprowadzenie bardzo wnikliwych badań źródłowych, i wskazanie nowych perspektyw badawczych w studiach nad organizacją opieki nad zabytkami na ziemiach polskich w okresie zaborów. Potwierdzili swą, pozytywną – a niektórzy spośród tego grona wysoką – ocenę rozprawy i pozostałego dorobku naukowego dr. Laskowskiego.

Dlatego podjęta jednogłośnie w toku posiedzenia komisji habilitacyjnej uchwała pozytywnie opiniuje wniosek dr. Laskowskiego o przyznanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o sztuce, uznając, że całkowicie wypełnił wymogi ustawowe do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Podpisy

Przewodnicząca prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska-Kiljańczyk

Recenzent dr hab. prof. UW r Rafał Eysymontt

Recenzent prof. dr hab. Lechosław Lameński

Rezenzent prof. dr hab. Jakub Pokora

Członek Komisji prof. dr hab. Marek Walczak

Sekretarz Komisji prof. dr hab. Piotr Krasny